

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisien äänikannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauhinnot Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta..90c

Canadaan ja Suomeen
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta..\$1.00

TOVERITAR

Box 99 Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

SUBSCRIPTION RATES

IN THE UNITED STATES:

One year \$1.50 — 6 months 90c

IN CANADA:

One year \$1.75 — 6 months \$1.05

TOIMITUS:

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMÄÄRÄ OSOTTA:

UUSIA 45
UUDISTUKSIA 78
KATKENNUT 78

TOIMITTAJAN PAIKKA

tässä lehdessä on edelleenkin aivoima. Viime sunnuntaina pitämässään kokouksessa valitsi johtokunta Rosa Välimäen väliaikaisesti valvomaan lehden toimittamisesta.

Toverittaren lukijoille

Viime numeron toimittaja lupasi turvautua hameiden suojiin, eikä tuo nyt mikään ihme olekaan: eihän ole ensikerta kun miehet hameiden suojiin turvautuvat. Mutta mennä ja työntää joku nainen ilman asianomaisen lupaa suojakseen, siinä on vähän enempi kun kerraksi sanomista. En olisi lupautunut tähän toimeen edes väliaikaisesti, jos minulta olisi itseltä sitä kysytty, ei siksi, että tämä toimi niin hirveä olisi, vaan kun tiedän olevan naisia jotka voisivat tämän toimen paljoo paremmin täyttää kuin minä.

Ensimmäisellä kertaa toimittajan paikan ollessa auki, ei kukaan naisista hakenut siihen. Nyt toivottavasti naiset ottavat huomionsa kun haku-aikaa on jatkettu. Emmehän sentään halua jättää ainoaa lehteämme miesten toimitettavaksi niin paljon kun he sitä mahdollisesti haluavatkin. Näyttäkäämme, että kyllä meissä aina yhden toimittajan paikan täyttäjää löytyy. Viime numerossa jo mainittiin työpuolesta ja joskin siinä oli liioittelua, niin oli siinä sentään paikoitellen tottakin, ainakin siinä että kyllä sitä tämä miesväki ensialussa auttaa työn järjestelyssä, kunhan vaan joku ottaa vaivakseen tulla toimeen.

Naiset, te jotka olette olleet pitkän ajan puolue-toiminnassa mukana, tunnette puolueen tarkoituksen, sen menettelytavat ja päämäärän ja ennenkaikkea sen tosiasian, että meidän on saatava työväenluokan kaikki naiset hereille, teidän velvollisuutenne on tulla Toverittaren toimittajaksi, ja sen kautta levittää tietoisuutta vielä vähemmän tietoisille naisille.

Teidän skaupungeissa, joissa miehet ja naiset työskentelee samanlaisessa työssä, siellä heille kehittyä samanlainen mailmankatsomus ja usealla naisella on sellainen käsitys, että ei tarvita mitään erikoista naisten lehteä, ja tämä ajatus ei suinkaan ole väärä, siinä suhteessa,

että ne naiset, jotka jo ovat tietoisia asemastaan, eivät suinkaan kaipaa mitään erikoista, vaan älkäämme unohtako sitä tosiasiaa, että vielä on suurempi osa suomalaisistakin naisista sellaisia, jotka eivät tunne luokkaseemaansa ja niiden herättämiseksi on meidän tehtävä vielä paljon, ei ainoastaan Toverittaren kautta, vaan myöskin suusanallista valistustyötä.

Ja emmehän mekään, jotka olemme olleet vaikkapa vuosikymmenenkin puolue-toiminnassa, ole sentään niin patentti-viisaiksi tulleet, että ei meillekin lisätietoisuus tarpeen olisi. Sillä työväenliike luo aina jotakin uutta oppimista jokaiselle, niin naisille kuin miehillekin ja meidän on aina saatava uutta, muuten jäämme vanhentuneille mailman käsityksille ja vaikuttimille alttiiksi.

Toverittareissa on ollut vaan yksi toimittaja, jolla on ollut entistä kokemusta toimitustyössä ja kuitenkin heistä on tullut aivan helposti toimeensa kykeneviä, joten ei sekään pitäisi olla vaikuttamassa niihin jotka arkailevat paikkaa haakea.

Rosa V.

Moralistit ja lapsityö

Richmontissa, Virginian valtiossa ilmestyyvällä unionistien viikkolehti kertoo, että sen valtion lainlaatijakunnassa on esitetty ja hyväksyttykin jo melkein lopullisesti laki, joka oikeuttaa tehtailijat pitämään palveluksessaan kymmenenkin vuoden vanhoja lapsia. Tehtailijat ovat huomanneet, että niinkin nuorilla lapsilla voisi jokin teettää kannutuslaitoksissa ja pumputehtaissa, mutta kun lait olivat siinä esteenä, oli laadittava erikoislaki joka heidät siihen oikeutti.

Lainlaadinnan aikana, sanoo lehti, oli esitystä vastassa ainoastaan työläiset, joilla oli pari edustajaa lainlaatijakunnassa. He eivät voineet estää esityksen laiksi tulemistä. Kaikki porvarilliset voimat olivat esityksen hyväksymisen puolella.

Kun muutamaa kuukautta ennen lainlaatijakunnalla oli käsiteltävänä laki, joka olisi oikeuttanut jääkerman myömisin sunnuntaina, olivat kaikki valtion papit aseissa sitä vastaan, sanoen että se tulisi ennenkuulumattomalla tavalla alentamaan ihmisten moraalista tasoa. Kymmenet huomattavat poliitikoitsijat yhtyivät tähän pappien mielipiteeseen ja niin kumottiin esitys. Mutta nyt, kun oli kysymyksessä tuhansien työläislasten elämä ja terveys, olivat kaikki papit ihmeteltävään vaihtelaita jopa salaisesti kannattivatkin esitystä, jota ne jotka papeille suurimman kolehdin antavat, niin hartaasti halusivat.

Sellaista se on porvarillinen lainlaadinta. Sikain ja sonnien kasvattamisesta pidetään lainlaadinnakin kautta hyvää huolta, myönnetään suuria rahasummia vuosittain eläinrotujen jalostamiseksi ja parhaimpien kasvattamistapain keksimiseksi, mutta kun tulee kysymys köyhäin lapsista, yksin kouluajan kaan myöntämisestä heille, niin sitä ei sallita. Työhön vaan voittoa tuottamaan. Sitä haluavat tehtailijat ja porvarilliset moralistit pappien johtamana, antavat kannatuksensa tälle.

Hevosten kasvattajat eivät millään suostuisi siihen että kaksiyotisella varsalla ruvetaan ajamaan raskaita työajaja. He

tietävät että eläin on silloin vielä liian nuori ja voi pilautua sellaisesta. Mutta ihmistäimi, jonka luut ja jäntereet vasta kahdeksantoista vanhana alkavat olla niin kovettuneita, että ne voivat kovempaa ponnistusta kestä, ajetaan jo kohta puolta aikusemmin vieraan orjavoudin piiskattavaksi ja ajettavaksi. Ja ihmisen pitäisi kuitenkin olla "luomakunnan kruunu" korkeampi kaikkia muita maanpäällä. Tämäkin tapaus osottaa, että työläisihmistä pidetään kaikkia muita eläimiä alempana — sentähden, että hänen työstään voidaan enimmäen riistää voittoa.

Askel edistyksen tiellä

Tämän lehden etusivulla kerrotaan uutisessa että Pohjois-Dakotan valtiossa on hyväksytty laki, joka määrää aviottomat lapset lailliseksi perijäksi isälle, jos vaan äiti voi vuoden sisällä syntymisen jälkeen näyttää toteen isän, vaikka lapsi olisikin syntynyt avioliiton ulkopuolella.

Tämä on yksi parhaimpia askeleita mitä naisen aseman ja orpolasten turvaamiseksi on pitkään aikaan otettu. Se kyllä iskee lujasti niihin etuoikeuksiin mitä porvarillinen mies-sivistys on yksityisomaisuuden jatkamiseksi ja suojelemiseksi miehen eteen luonut, mutta mitä oikeutta on miehellä vapautua velvollisuudesta johon hän on tehnyt itsensä syyppäiksi? Jos kerta hän saattaa naisen kanssa niin pitkälle mennä, että saattaa hänet synnyttämään jälkeläisen, täytyy hänen myöskin ottaa vastuunalaisuus siitä, eikä jättää sitä yksin toisen, melkein poikkeuksetta joka tapauksessa fyysisesti heikomman ja aineellisesti varattomamman, kannettavaksi?

Ja tietysti ei tuo laki työväenluokan miesten puolelta suuria vastuksia kohtaakaan. Mutta rikkaat, joiden tapana on saattaa köyhä palvelustyttö tai joku muu "sinunattuun tilaan", ja sitten potkasta hänet kuin koiran luotaan, heille tulee tämä laki tekemään kipeää. Se saattaa heidän aviottomasti syntyneet lapsensa osalliseksi perinnöstä, omaisuudesta ja sehän se harmittaa niitä, jotka ovat totuneet ajattelemaan sillä tavoin että joku rikas talokas, tai muu pohatta, saa nuoruudessaan ja vieläpä avioliitossa ollessaankin tehdä mitä vaan ja vastata ainoastaan siitä, mikä on pyhän ja kristillisen avioliiton sääntöjen mukaan tapahtunut.

Tällä yhdellä säädöksellä on tehty enempi moraalinen korottamiseksi Pohjois-Dakotan valtiossa kuin kaikilla pappien saarinoilla mitä koko valtion olemassa-olon ajalla on pidetty. Sillä, vastuunalaisuus tuottaa varovaisuutta! Kun varakkaat hurjitelijat tietävät, että teostaan joutuu vastaamaan, niin eipä olekaan niin perin suurta halua hyökätä jokaisen naisen kimppeen joka kohdalle sattuu ja siten säästyvät monet tytöt onnettomuudesta joka heidät siten johdattaa niin useasti huonoille teille. Ensinnä yleisen pilkan esineeksi ja sitten lopuksi porttolaan, lasten joutuessa orpokotien kautta usein samallaisille teille.

Paranee se tämä mailma hiljalleen. Kun naiset saavat vielä yleisen äänioikeuden ja varsinkin kun työläisnaiset tulevat tietoisiksi oikeuksistaan ja tehtävistään, niin saamme nähdä miten porvarillisten rähmästeli-

jään omaksi suojeluksekseen laati- minen avioliitto- ja perintölakien käy. Tulee viimeinkin loppu siitä vuosituhanista kestäneestä naisten tuhoamisesta, jota oimistavan luokan miehet ovat työläisten tyttäriin nähden harjoittaneet. Asetetaan jokainen mies vastaamaan toistiaan ja se ei ole paljon vaadittu.

Onko puheesi totta

Mitä sinä puhut, niin puhu sinä totta. Vaadi totuutta ja ennenkaikkea vaadi sitä iapsiltasi. Nyt kun ympärillämme on, voija melkein sanoa, kalkki valhetta. Koska nykyinen yhteiskunta riippuu valheiden verkossa, niin nosti sinä nainen, äiti, pääsi yli valheiden niin, että poikasi ja tyttäresi löytävät edes yhden, jota voivat uskoa ja jonka sanoinn voi luottaa.

Lapset, jotka ovat oppineet kotona tai vanhempainsa luona kalkkia muuta vaan ei totuutta, mitä luulet heistä tulevan? He eivät puhu totta, eivätkä usko, tai uskovat joltain joka on kokonaan väärää ja usein johtaa perikatoon.

Miten kaunista on kuulla sanottavan: "Sinä puhut totta", ja miten loukkaavaa on kuulla sanottavan: "Sinä valhettelet". Me olemme ylipäätään silloin, kuin voimme selsoa puheidemme takana ja totuus on puolellamme. — Sinä äiti, joka luot näitä rivejä, vaadi lapsiltasi aina totuutta. Olkoon asia kuinka pieni tahansa, muista, että siemenestä kasvaa puu suurikin. Älä vaadi sitä ruoska kourassa, äläkä myöskään pakota ruoksan pelosta valehtelevaan. Mutta kohtele häntä niin, että hän voi pelkäämättä kertoa sinulle salaisimmatkin asiansa. Silloin olet hänelle, äiti, Älä myöskään koskaan riko lupaustasi. Sillä jos lapsi ainoastaan kerran löytää sinut rikkurina, niin epäluulo hilpi hänen pieneen sydämeensä ja hän alkaa epäillä sinun kaunista lupauksiasi. Ja jos sitä jatkuu, niin olet valttisi menettänyt lapsesi suhteen. Kukapa äiti ei toivoisi lapsistaan hyvää. Hän joka on niin monta tuskaa lapsensa tähden kärsinyt, niin monta huokausta päästänyt. Mutta muistakaamme, että jos tahdomme kaunistaa kasvia, niin meidän on oksasta alkaminen, hellästi hoitaen, kastellen ja kääntäen sitä valoa kohti ja katsoen ettei madot pääse juurta kaivamaan. Pieniakin kosketus kovalla esineellä, hentoon taimeen, jättää jäljen ja se jää arveksi tai alkaa kasvamaan väärään suuntaan.

Eikö lapset ole juuri kasvin kaltaisia, huolella hoidettavia, heidän sydämensä on puhdas ja siksi arka kaikelle pahalle.

Te äidit, jotka toivotte pojistanne suuria ja työstänne vapaata kansan naisia, kasvattakaamme heitä siksi, niin paljon kuin voimme. Oikaa heille rakas äiti kaiken aikaa. Opettaka heitä rakastamaan totuutta ja säilyttämään omatuntonsa puhtaana. Silloin olette jättäneet heille perinnön, joka on kallimpi kultaa. Kasvattakaamme heistä totuuden sankareita, tulevan yhteiskunnan peruspylväitä, jotka uskaltavat katkaista vääryydeltä niskat ja päästää totuuden kahleistaan.

M. Lindroos.

Lastenosasto Toverittareissa

Nyt kun Toverittaren yhtiökokous on aivan ovelta, jossa tullaan laatimaan mahdollisesti uusia toimitusohjeita lehden tulevaisuuden toimintakantaan nähden, niin eiköhän nyt jo vähän keskustella niistä.

S. S. Järjestön viime vuonna pidetyssä edustajakokouksessa annet-